

A Régiók Bizottsága véleménye a Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez címzett közleményéről „Bűnmegelőzés az Európai Unióban”

(2005/C 43/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL az Európai Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez címzett, az Európai Unión belüli bűnmegelőzésről szóló 2004. március 12-i közleményére (COM(2004) 165 végleges);

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2003. szeptember 22-én hozott döntésére, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján a fenti témában kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

TEKINTETTEL a Régiók Bizottsága Vezetőtestületének 2003. július 1-jén hozott döntésére, mely szerint az elnök megbízza az „Alkotmányos ügyek és európai kormányzás” szakbizottságot, hogy a fenti témában véleményt alkosson;

TEKINTETTEL az Európai Parlamentnek a városi területek kismértékű bűnözéséről és annak a szervezett bűnözéshez fűződő kapcsolatairól szóló 1994. január 24-i határozatára ⁽¹⁾, valamint az Európai Parlamentnek a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló 1998. november 17-i határozatára ⁽²⁾,

TEKINTETTEL az 1997. évi „A szervezett bűnözés leküzdésére irányuló fellépéstervezetre” ⁽³⁾,

TEKINTETTEL az Amszterdami Szerződésnek a szabadság, a biztonság és az igazságosság övezetével kapcsolatos rendelkezéseinek legjobb megvalósítási módjairól szóló 1998. december 3-i bécsi akciótervre ⁽⁴⁾,

TEKINTETTEL az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 1531 (2001), a városi biztonság és bűnmegelőzés: egy európai megfigyelőközpont létrehozása témájú ajánlására, valamint az Európa Tanács helyi és regionális hatóságainak Kongresszusa által kiadott 180 (2004), az európai helyi rendőrségekről szóló határozatára;

TEKINTETTEL a következő dokumentumra: A Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez címzett közleménye – Bűnmegelőzés az Európai Unióban. Észrevételek a közösségi pénzügyi támogatásra vonatkozó közös irányvonalakról és javaslatokról ⁽⁵⁾,

TEKINTETTEL „A szabadság, a biztonság és az igazságosság övezetének helyi és regionális dimenziójáról” szóló 2003. november 20-i véleményére (CdR 61/2003 végleges ⁽⁶⁾),

TEKINTETTEL az Alkotmányügyi és Európai Kormányzási Bizottság által 2004. július 2-án elfogadott véleménytervezetere (CdR 355/2003 rev. 2) (előadók: **Mercedes BRESSO**, Torino tartomány elnöke (PES, Olaszország) és **Michel DELEBARRE**, ex miniszter, Dunkerque város polgármestere (PES, Franciaország);

Továbbá figyelembe véve, hogy

- 1) az Európai Parlament 1994. január 24-én elfogadott egy határozatot a városi területek kismértékű bűnözéséről és annak a szervezett bűnözéshez fűződő kapcsolatairól, valamint 1998. november 17-én elfogadott egy határozatot a szervezett bűnözés megelőzésére irányuló irányelvekről és intézkedésekről, utalva a leküzdésére irányuló átfogó stratégia létrehozására;
- 2) a bűnmegelőzési intézkedések referenciakerete a szabadság, a biztonság és az igazságosság övezetét létrehozó szerződésben van meghatározva, amely lefektette az alapokat egy valódi európai jogrendszer számára, amelynek három célja szorosan összefügg és kapcsolatban kell, hogy legyen az Alapvető Jogok Chartájával;

⁽¹⁾ HL C 20, 1994.01.24.

⁽²⁾ HL C 379, 1998.12.7.

⁽³⁾ HL C 251, 1997.8.15.

⁽⁴⁾ HL C 19, 1999.1.23.

⁽⁵⁾ COM (2000) 786 végleges, 2000.11.29.

⁽⁶⁾ HL C 73, 2004. 03.23., 41. o.

- 3) a Szerződés 29. cikkelye kiköti, hogy az Unió célját ezen a területen a bűnözés megelőzésével és leküzdésével kell elérni, legyen szó akár szervezett vagy egyéb típusú bűnözésről;
- 4) az 1998. évi bécsi akcióterv előírja, hogy a bűnmegelőzési intézkedéseket az Amszterdami Szerződés életbe lépését követő öt éven belül el kell fogadni;
- 5) az 1999. október 15-i és 16-i tampere-i Európai Tanács úgy határozott, hogy fejleszteni kell a bűnmegelőzési intézkedéseket és a legjobb gyakorlatok cseréjét, meg kell erősíteni az illetékes nemzeti bűnmegelőzési hatóságok hálózatát és a nemzeti bűnmegelőzési szervezetek közötti együttműködést, valamint hogy az együttműködés első prioritásainak a fiatalkori, a városi és a kábítószerezrel kapcsolatos bűnözésnek kell lennie. Kívánatosnak tartotta egy közösségi finanszírozású program fenti célok érdekében történő megvizsgálásának a lehetőségét;
- 6) a bűnmegelőzésről szóló számos szeminárium és konferencia, különösen a Stockholmban, Zaragozában és Brüsszelben 1996-ban tartott, a Noordwijkban 1997-ben tartott, a Londonban 1998-ban tartott és az Algarvéban 2000-ben tartott szemináriumok és konferenciák kifejezték egy, a bűnmegelőzés területén folytatott együttműködést megerősítő EU hálózat kifejlesztésére vonatkozó igényt;
- 7) az Európai Unió által támogatott számos konferencia között jelentős szerepet játszott az algarvei 2000. május 4-i és 5-i magas szintű konferencia: zöld utat nyitott a Hippocrates program számára, és ami a legfontosabb, lefektette a 2000. november 29-i közösségi közlemény alapjait;
- 8) ez a közlemény meghatározta az európai bűnmegelőzési stratégia célkitűzéseit: csökkenteni kell azokat a tényezőket, amelyek megkönnyítik a bűnözés világába történő belépést és a visszaesést, el kell kerülni az áldozatul esést, csökkenteni kell a veszélyeztetettség érzetét, elő kell segíteni és el kell terjeszteni a konfliktusok elhárítására szabott jogtisztelő kultúrát és irányítási kultúrát, valamint megfelelő kormányzási intézkedéseket kell végrehajtani a korrupció megelőzése céljából;
- 9) a politikáknak több ágat kell lefedniük: a bűnmegelőzési és biztonsági intézkedéseknek kéz a kézben együtt kell járniuk a társadalmi és oktatási politikák támogatásával, valamint partneri kapcsolatot kell létesíteni a terület résztvevőivel, ahol a kulcsfontosságú szerepet a helyi hatóságok játsszák;
- 10) ezenfelül ezek az elvek és célkitűzések lehetővé teszik, hogy a bűnmegelőzés „európai modelljéről” beszéljünk, amelynek keretében az Európai Unió fellépése, anélkül, hogy helyettesítené a nemzeti, a regionális és a helyi fellépést, kiegészíti a „felelőségek piramisát”
- 11) 1996. és 2002. között lassan, de biztosan növekedett a veszélyeztetettség érzete Európában;
- 12) az egész társadalmat be kell vonni a nemzeti, helyi és regionális hatóságok, a civil szervezetek, a magánszektor és az európai nép közötti partnerség létrehozásába: számos oka van a bűnözésnek, ezért a társadalom különböző csoportjai – beleértve a polgári társadalmat – által különböző szinteken elfogadott intézkedésekkel kell ezek felé fordulni, együttműködve a különböző tapasztalatokkal és szakértelemmel rendelkező résztvevőkkel;
- 13) az EU-állampolgárok ellen elkövetett bűncselekmények legnagyobb része városi területeken történik; az elsőbbséget ezért a megfelelő integrált várospolitikáknak kell adni;

a 2004. szeptember 29-i és 30-i plenáris ülésén (szeptember 29-i ülés) az alábbi véleményt egyhangúlag elfogadta.

1. A Régiók Bizottságának állásfoglalása

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1.1 **üdvözli** azt a tényt, hogy megindul egy folyamat a hálózat tevékenységeinek figyelemmel kísérése céljából annak érdekében, hogy új erőt adjon az európai szintű nem szervezett bűnözést – ismertebb nevén tömegbűnözést – megcélzó bűnmegelőzési politikáknak, és hogy prioritásként határozza meg a fiatalok, a városi és a kábítószerrel kapcsolatos bűnözést, valamint a nők és egyéb hátrányos helyzetű csoportok, pl. gyermekek, idősek és bevándorlók elleni bűncselekményeket;

1.2 **hangsúlyozza**, hogy a bűnmegelőzési politikák olyan területet jelentenek a tagállamok számára, ahol az Európai Unió hatékonyan hozzájárulhat ahhoz, hogy valódi „európai hozzáadott értéket” nyújtson a nemzeti, regionális és helyi intézkedések számára;

1.3 **hangsúlyozza**, hogy a bűnmegelőzési intézkedések iránti igényt olyan kezdeményezéseknek kell tekinteni, amelyek nem csupán szó szerint közelítik meg a bűnözést, hanem törekednek minden társadalomellenes viselkedés megelőzésére, az ilyen viselkedés okainak megszüntetésére, valamint az emberek félelem- és veszélyeztetettségérzetének csökkentésére;

1.4 **meg kívánja jegyezni** továbbá, hogy a közlemény gyakorlatilag a kevésbé fontos ügyekkel, mint például a célba veendő bűntípusok egyértelműbb megfogalmazásával történő foglalkozásra korlátozza önmagát, és nem tesz a bűnmegelőzés társadalmi dimenziójának megközelítésére vonatkozó ajánlásokat vagy javaslatokat;

1.5 **rámutat arra**, hogy a bűnmegelőzés – feltételezve, hogy a társadalomellenes viselkedés megelőzésére, az ilyen viselkedés okainak megszüntetésére és az emberek félelem és veszélyeztetettségérzetének csökkentésére irányuló intézkedések sorozatát jelenti – horizontális kérdés, ami számos állami politika területét érinti, mint például a társadalompolitikát, az oktatáspolitikát, a várospolitikát, a bevándorlók integrációját és az állampolgárok részvételének növelését;

1.6 **úgy véli**, hogy az Európai Bizottságnak el kell ismernie, hogy szoros kapcsolat áll fenn a bűnözés, valamint az antiszociális viselkedés és a napjaink társadalmában jelen lévő gazdasági és technológiai változások által kiváltott társadalmi kirekesztés folyamata között; azonban a fenti hatásra vonatkozó bármiféle megállapítást koherens vállalásoknak kell követni a politikai koordinálás terén;

1.7 **kívánatosnak tartja** hangsúlyozni a helyi és regionális hatóságok kulcsfontosságú szerepét a tagállamok bűnmegelőző

politikáinak támogatásában, valamint azt a tényt, hogy az Európai Bizottság megvizsgálja az összes különböző társadalmi szereplő bevonásának szükségességét; azonban a fenti hatásra vonatkozó megállapításoknak vissza kell tükröződniük az Európai Bűnmegelőzési Hálózat (EUCPN) gyakorlati működésében olyan szereplőkkel, akik jelenleg ki vannak rekesztve a részvételből és a szerepvállalásból;

1.8 **fontosnak tarja megjegyezni**, hogy az EUCPN strukturálisan alkalmatlan, és hogy csupán megkönnyíti a meglehetősen véletlenszerű tapasztalatok cseréjét, és nem rendelkezik munkaparaméterekkel vagy célokkal.

2. A Régiók Bizottságának ajánlása

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2.1 **fel kívánja hívni a figyelmet** a veszélyeztetettségérzet sajátos jellemzőire, amelyek természetesen a bűnözéssel kapcsolatos változók eredményei (annak a tényleges veszélye, hogy bűntény áldozatául esünk), azonban számos egyéb társadalmi, pszichológiai és kulturális tényezőnek, mint például a kornak, a nemnek, a hatóságokba vetett bizalom hiányának, a bizonytalan vagy marginális társadalmi helyzetnek, a társadalom észlelt kríziseinek és értékeinek, a média szerepének, valamint a városi környezet szegényes minőségének az eredményei;

2.2 **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy biztosítson intézkedéseket a meglévő vagy esetleg új programokon belül a társadalmi, várostervezési és oktatási kezdeményezések integrálására tervezett biztonságpolitikák kidolgozására irányuló támogató stratégia biztosítása, valamint a nyilvánosság részvételének és a közösségérzetnek megerősítése céljából, szem előtt tartva azt, hogy a nyilvánosság biztonságérzetének megerősítéséhez szükség van a bűnmegelőzésbe történő beruházásra, a társadalom megnyugtatására és a nyilvánosság érteinek és félelmeinek megszólítására;

2.3 **kiemeli** az Európai Uniónak a bűntevekenység európai szinten történő figyelemmel kíséréseiben, a nemzeti, regionális és helyi politikák és tapasztalatok felmérésében, valamint a bűnmegelőzési és városbiztonsági szakértelem, valamint a helyes gyakorlat tagállamokon keresztül történő elterjesztésének támogatásában játszott szerepének fontosságát;

2.4 **megkéri** az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy eszközeinek gyakorlati megvalósítása ágazatokon átnyúló interdiszciplináris fellépés formáját ölti egy valódi városi bűnmegelőzési stratégia biztosítása céljából: a nyilvános terek kezelése, a közlekedés és a hátrányos helyzetű városi területek kérdése szerepel azok között a kérdések között, amelyeknek a politikacsinalás középpontjában kell állniuk;

2.5 **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy biztosítson prioritást a regionális és helyi politikák végrehajtásának a 2005. évi költségvetésben, és támogassa a helyhatóságok és régiók intézményes szinten történő bevonását;

2.6 **hangsúlyozza** ebben a tekintetben az Európai Fórum a Városi Biztonságért (EFUS) által a bűnmegelőzés és a városi biztonság európai szintű tudatosításának elősegítésében játszott fontos szerepet, különös tekintettel az állami politika értékelésére és a helyes gyakorlat terjesztésére;

2.7 **támogatni kívánja** egy, a városi biztonsággal foglalkozó Európai Megfigyelőközpont – mint rugalmas intézmény – létrehozását annak érdekében, hogy az Európai Unió és a tagál-

lamok rendelkezzenek egy közös eszközzel a bűnesetek áldozataira és a veszélyeztetettség érzetre vonatkozó adatok gyűjtéséhez, szervezéséhez és feldolgozásához, a kutatás elősegítéséhez és koordinálásához, a biztonságpolitikáknak az EU illetékesség alá eső egyéb területek számára történő tervezéséhez, valamint a helyi és regionális partnerségek kiépítéséhez;

2.8 végül **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy a megelőzési politikák felvázolása során mindig tartsa szem előtt annak a fontosságát, hogy ez utóbbiak gyakorlása soha ne sértse az alapvető jogokat, mégha az állampolgárok biztonsága jegyében is történik.

Brüsszel, 2004. szeptember 29.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

A Régiók Bizottsága véleménye az „Európai Bizottság által az EK-szerződés 86. cikke rendelkezéseinek az állami támogatások közszolgáltatási kompenzáció formájában történő alkalmazására alkotott határozattervezetről, valamint a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EGK bizottsági irányelvet módosító irányelvtervezetről, továbbá a közszolgáltatási kompenzáció formájában történő állami támogatások közösségi szabályozásának tervezetéről”

(2005/C 43/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az „Európai Bizottság által az EK-szerződés 86. cikke rendelkezéseinek az állami támogatások közszolgáltatási kompenzáció formájában történő alkalmazására alkotott határozattervezetre, valamint a tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról szóló 80/723/EGK sz. bizottsági irányelvet módosító irányelvtervezetre, továbbá a közszolgáltatási kompenzáció formájában történő állami támogatások közösségi szabályozásának tervezetére”,

tekintettel Mario Monti, a Bizottság versenypolitikát felügyelő tagjának 2004. február 19-i levelére, amelyben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének 1. bekezdése alapján kikéri véleményét,

tekintettel az Elnök 2004. május 26-i határozatára, amelyben a Gazdaság- és Szociálpolitikai Bizottságot megbízza az ide vonatkozó vélemény kidolgozásával,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződés 16., a közérdekű gazdasági szolgáltatásokról szóló cikkére, valamint a EK 2., 5., 73., 81., 86., 87., 88. és 295. cikkére,

tekintettel az Alapjogok Európai Chartájának 36., a közérdekű gazdasági szolgáltatásokhoz való hozzáférésről szóló cikkére,

tekintettel az Európai Alkotmány tervezetének III-6. cikkére,

tekintettel a közérdekű szolgáltatásokról szóló Fehér Könyvre (COM (2004) 374 végleges),